

REFERAT |KRS| Formannskapet (2011-2015) d. 13-11-2013

Mødedato Onsdag d. 13. november 2013 kl. 09:00

Mødested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Godkjenning av møteprotokoller formannskapetets møter 16.10.13 og 23.10.13.....	3
Lovfesting av medvirkning for ungdom.....	5
Høringsuttalelse til forskrift om kvalifikasjonskrav for personale i folkebibliotek.....	11
Planlegging av sykkelekspressveg.....	14
Per Kokk - Lundskråga - klage over vedtak om inndragning av skjenkebevilling.....	22

Punkt 105/13: Godkjenning av møteprotokoller formannskapets møter 16.10.13 og 23.10.13

Bilag

Protokoll Formannskapet 16.10.2013

Protokoll Formannskapet 23.10.2013

Dato 1. november 2013
Saksnr.: 201300162-89
Saksbehandler Anne Lise Holand Aabø

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
13.11.2013

Godkjenning av møteprotokoller formannskapets møter 16.10.13 og 23.10.13

Forslag til vedtak

1. Formannskapet godkjenner møteprotokoll fra formannskapets møte 16.10.13.
2. Formannskapet godkjenner møteprotokoll fra formannskapets møte 23.10.13.

Tor Sommerseth
Rådmann

Anne Lise Holand Aabø
Formannskapssekretær

Vedlegg:
Protokoll fra formannskapets møte 16.10.13
Protokoll fra formannskapets møte 23.10.13

Punkt 106/13: Lovfesting av medvirkning for ungdom

Bilag

Vedtak OPPVEK, 29102013, Sak 39/13, Lovfesting av medvirkning for ungdom

Vedtak KULTUR, 30102013, Sak 62/13, Lovfesting av medvirkning for ungdom

Høring - lovfesting av medvirkningsordning for ungdom (L)(631927).pdf

Høringsbrev om lovfesting av medvirkningsordning for ungdom (L)(631708).pdf

Referat fra møte i Kristiansand ungdomsutvalg (KUU) onsdag 16.10.2013.docx

Dato 17. oktober 2013
Saksnr.: 201307818-3
Saksbehandler Stein Endre Haartveit

Saksgang

Oppvekststyret
Kulturstyret
Formannskapet

Møtedato

29.10.2013
30.10.2013
13.11.2013

Lovfesting av medvirkning for ungdom

Sammendrag

I brev av 20.08.2013 sendte Kommunal- og regionaldepartementet i samarbeid med Barne-, likestilling- og inkluderingsdepartementet ut et høringsnotat om lovfesting av medvirkningsordning for ungdom. I høringsnotat ber departementet om at vi formidler erfaringer vi har hatt med ungdomsmedvirkning og hva vi mener en lovfestet medvirkningsordning for ungdom bør inneholde. Departementet foreslår ingen lovbestemmelser men skisserer noen problemstillinger de ønsker høringsinstansenes synspunkter på. Høringsnotatet følger vedlagt.

Utgangspunktet for departementet er at det er viktig at en lovfesting utformes slik at kommunene så langt det er hensiktsmessig kan beholde eksisterende gode løsninger og gir kommunene rom for å finne lokale nye løsninger.

Konkret løftes følgende problemstillinger fram:

- Bør ungdomsutvalgene(og lignende organer) få beslutningsmyndighet, forslags- og/eller innstillingsrett?
- Bør medvirkningsordningen for ungdomsutvalgene avgrenses til saker som er av særlig interesse for ungdomsutvalgene eller skal de stå fritt til å få seg forelagt og å uttale seg om alle saker i kommunen.

I tillegg peker høringsnotatet på at en lovregulering av ungdomsmedvirkning også reiser følgende spesielle problemstillinger:
Utselgesspørsmål, valgordning, aldersbegrensninger og spørsmål om bosted.

I denne saken har vi begrenset oss til å foreta en vurdering av de spørsmål departementet reiser.

Våre konklusjoner fremgår av nedenstående forslag til vedtak.

Forslag til vedtak

1. Det bør ikke lovfestes at ungdomsutvalg får beslutningsmyndighet, forslag- og/eller innstillingsrett. Det må også være opp til den enkelte kommune å bestemme i hvilke organ representanter fra ungdomsutvalg skal få talerett i politiske organer. Imidlertid må den enkelte kommune ha anledning til å gi denne type rettigheter.
2. Lovgiver bør ikke begrense hvilke saker ungdomsutvalgene kan uttale seg om.
3. Lovgiver bør være svært tilbakeholdene med å lovfeste utvelgelseskriterier. Skal man gå inn på en lovfesting bør det være av svært generell karakter, så som representativitet og geografi og ikke spesielle grupper og/eller organisasjoner.
4. Valgperioden bør være 2 år, hvorav halvparten velges hvert år.
5. Ungdom bør være valgbar fra de starter i ungdomsskolen og tre ut av ungdomsutvalget innen de fyller 18 år.
6. Representanter i ungdomsutvalget bør være bosatt i kommunen.
7. Saksdokumentene om opprettelse av Kristiansand Ungdomsutvalg, evaluering av samme og ungdomsutvalgets rapport for perioden 2010 – 2012 vedlegges denne høringsuttalelse til departementets orientering.
- 8.

Arild Rekve
Oppvekstdirektør

Stein E. Haartveit
Rådgiver

Trykt vedlegg:

- Lovfesting av medvirkningsordning for ungdom – Høring, Brev av 20.08.2013 fra Kommunal- og regionaldepartementet.

Utrykt vedlegg:

- Opprettelse av Kristiansand Ungdomsutvalg - KUU, formannskapet 11.04.2007
- Evaluering av Kristiansand Ungdomsutvalg - anbefaling om videreføring, formannskapet 09.06.2010
- Kristiansand Ungdomsutvalg. Rapport 2010 - 2012.

Bakgrunn for saken:

1. Innledning.

I brev av 20.08.2013 sendte Kommunal- og regionaldepartementet i samarbeid med Barne-, likestilling- og inkluderingsdepartementet ut et høringsnotat om lovfesting av medvirkningsordning for ungdom. I høringsnotat ber departementet om at vi formidler erfaringer vi har hatt med ungdomsmedvirkning og hva vi mener en lovfestet medvirkningsordning for ungdom bør inneholde. Departementet foreslår ingen lovbestemmelser men skisserer noen problemstillinger de ønsker høringsinstansenes synspunkter på. Høringsnotatet følger vedlagt.

2. Ordningen i Kristiansand kommune

Dagens ordning: «Kristiansand Ungdomsutvalg» ble vedtatt av formannskapet 11.04.07. Etter en evaluering vedtok formannskapet å videreføre ordningen med noen justeringer den 09.06.2010. Kristiansand Ungdomsutvalg avgir rapport om sitt arbeid 2. hvert år. Første og hittil siste rapport ble avgitt for perioden 2010 – 2012. Dokumentene følger som uttrykt vedlegg.

3. Nærmere om høringen.

Som det framgår av innledningen ovenfor, har departementet bestemt seg for at en medvirkningsordning for ungdom SKAL lovfestes. Samtidig ønsker de å samle lovfesting av en slik ordning med dagens ordning for elderråd og råd for personer med nedsatt funksjonsevne. Det fremtidige lovverk skal forvaltes av et departement (Kommunal- og regionaldepartementet).

Det fremmes ikke forslag til konkrete lovbestemmelser i høringsbrevet. Man nøyer seg med å be om synspunkter på hvordan en lovfesting av medvirkningsordning for ungdom bør utformes. Man ber om høringsinstansenes erfaring med den ordning man har og hva vi mener en lovfestet medvirkningsordning for ungdom bør inneholde. Utgangspunktet for departementet er at det er viktig at en lovfesting utformes slik at kommunene så langt det er hensiktsmessig kan beholde eksisterende gode løsninger og gir kommunene rom for å finne lokale nye løsninger.

Konkret løftes følgende problemstillinger fram:

- Bør ungdomsutvalgene (og lignende organer) få beslutningsmyndighet, forslags- og/eller innstillingsrett?
- Bør medvirkningsordningen for ungdomsutvalgene avgrenses til saker som er av særlig interesse for ungdomsutvalgene eller skal de stå fritt til å få seg forelagt og å uttale seg om alle saker i kommunen.

I tillegg peker høringsnotatet på at en lovregulering av ungdomsmedvirkning også reiser noen særegne spørsmål:

Utvelgelseskriterier

Spørsmålet er om utvelgelse av ungdomsrepresentanter bør skje på en annen måte enn valg av personer til de andre lovpålagte utvalgene.

Valgordning

Departementet peker på at det bør sikres representasjon fra ungdom både i ungdomsskolealder og eldre ungdommer. Videre pekes det på at det er ønskelig med en viss kontinuitet blant medlemmene.

Det pekes på at en vanlig ordning i dag er at medlemmene velges for 2 år, og hvor halvparten av medlemmene stiller til valg hvert år.

Aldersbegrensninger

Bør det være en nedre og øvre grense for dem som skal representere ungdommen?

Bosted

Bør regelen være at for å være valgbar må man bo i kommunen?

4. Vurderinger

4.1. Innledning:

I denne saken tar vi ikke mål av oss til å foreta en ny evaluering av Kristiansand Ungdomsutvalg. Vi nøyer oss med å foreta en vurdering av de spørsmål departementet reiser. Et utgangspunkt for våre vurderinger er å finne en fornuftig grense for hvor langt lovgivningen bør gå i å detaljregulere ordningen med et Ungdomsutvalg eller lignende.

I tillegg foreslår vi å legge ved høringsuttalelsen dokumentene nevnt under pkt. 2 ovenfor.

4.2. Spørsmålet om utvalgene og lignende organer bør få beslutningsmyndighet, forslags og/eller innstillingsrett.

I Kristiansand kommune har ungdomsutvalget hverken forslag eller innstillingsrett. Medvirkningsorganene vi har i Norge i dag er å anse som rådgivende organ. Det er i dag opp til den enkelte kommune å gi disse organene talerett i kommunale organer. I Kristiansand kommune har representanter for ungdomsutvalget talerett i Oppvekst- og Kulturstyret. Departementet peker på at hvis man innfører slike rettigheter blir spørsmålet om de da er et medvirkningsorgan eller snarere et kommunalt organ. Det kan i neste omgang føre til at de får like sterke rettigheter som ordinært valgte representanter. Vi mener prinsipielt at det ikke vil være riktig å likestille et ungdomsutvalg med ordinære politiske organ. Det samme vil gjennomgående gjelde for om et ungdomsutvalg skal få beslutningsmyndighet i enkelte typer saker. I Kristiansand kommune har imidlertid ungdomsutvalget fått myndighet til å tildele ulike tiltaksmidler innenfor en ramme på f.t. kr. 200.000,- pr. år.

Konklusjon: Det bør ikke lovfestes at ungdomsutvalg har beslutningsmyndighet, forslag og/eller innstillingsrett. Det bør også fortsatt være opp til kommunene i hvilke organ de vil gi representanter for ungdomsutvalget talerett. Bestemmelsen bør imidlertid utformes slik at den enkelte kommune kan gi ungdomsutvalg disse rettighetene.

4.3. Bør man avgrense hvilke saker rådene kan uttale seg om?

I Kristiansand kommune kan ungdomsutvalget ta initiativ i alle type saker. Utvalget fungerer også som rådgivende organ og høringsinstans i politiske saker. Vi oppfatter at hensikten med ungdomsutvalg ikke bare er å få ungdommen i tale i saker som angår dem. Hensikten er også å bidra til at de kan være en aktør i alle saker som angår befolkningen i kommunene. Vi mener derfor at lovgiver ikke bør begrense ungdomsutvalgenes muligheter til å uttale seg om aktuelle saker.

4.4. Utvelgelseskriterier

I høringsnotatet stiller departementet spørsmålet om utvelgelse av ungdomsrepresentanter bør skje på en annen måte enn valg av personer til de andre lovpålagte rådene. I denne sammenheng viser de til at det i NOU 2011:20 blir anbefalt at skolen, frivillige organisasjoner og fritidsklubber velger et visst antall medlemmer hver. I tillegg anbefales at det også rekrutteres gjennom et tilfeldig utvalg blant ungdom som ikke er organisert i noen organisasjon etc. I Kristiansand kommune velges representantene til ungdomsutvalget fra alle ungdomsskolene. Det velges 1 representant og 1 vararepresentant fra hver skole. Representantene utgår fra elevrådene. I evalueringen av ordningen pekes det på at det kan tenkes at utvalget ikke representerer hele bredden i forhold til ulike ungdomsmiljø og ungdomsgrupper. Det anbefales derfor at utvalget tar initiativ til å oppsøke grupper av

ungdom som kan være lite representert i utvalget og som de ønsker å gi spesiell oppmerksomhet.

Det anses som ønskelig at utvalget kan representere et bredt utvalg av ungdom i den enkelte kommune både ut fra interesser, miljø og geografi m.v. Det antas også å være ønskelig at ungdommen selv velger sine representanter. Samtidig bør ordningen være håndterlig å administrere. Særlig forskjellen i størrelse på kommunene, tilsier at staten bør være tilbakeholdene med å gi detaljerte bestemmelser om utvelgelseskriterier. En ordning som kan fungere godt i en liten kommune kan fort bli krevende å håndtere i en stor kommune. Dette gjelder særlig hvis man skal gå så langt som nevnte NOU anbefaler. Skal man lovfeste noen regler her, bør man nøye seg med bestemmelser av generell karakter som representativitet og geografi. I denne sammenheng peker vi på at ungdommen til og med 10. klasse går på skolen og gjennom valg fra skolene får man også en geografisk spredning av representantene. I små kommuner kan det imidlertid være ønskelig og håndterbart å velge representanter som også utgår fra andre.

4.5. Valgordning

I høringsnotatet peker departementet på at en valgordning bør sikre representasjon fra ungdom både i ungdomsskolealder og eldre ungdommer. Det pekes også på at det er ønskelig med en viss kontinuitet blant medlemmene.

4.5.1. Valgperiode

Departementet slår fast i sitt høringsnotat at en valgperiode på 4 år vil være for lang tid. De peker videre på at mange ungdomsutvalg praktiserer en ordning der medlemmene velges for 2 år, og hvor halvparten av medlemmene stiller til valg vært år. I Kristiansand kommune velges medlemmene for 1 år, men med mulighet for at inntil 6 representanter kan velges for ytterligere 1 år.

Det er vel neppe uenighet om at en valgperiode på 4 år er for lenge for et ungdomsutvalg. 2 år, hvorav halvparten av medlemmene stiller til valg vært år synes å være en god ordning. En periode på 1 år synes noe kort, idet man neppe blir mer enn varm i trøya før man må fratre. Ordningen sikrer dessuten kontinuitet, som antas å være ønskelig. Perioden antas også å være overkommelig for ungdommen.

4.5.2. Aldersbegrensninger?

I dette spørsmålet viser departementet til uttalelser i NOU 2006:7 og NOU 2011:20. I den første NOU'en pekes det på at den øvre aldersgrense bør være 18 år og i den andre at ungdom bør kunne velges til ungdomsråd fra de starter i ungdomsskolen til de fyller 18 år. Grensene harmonerer rimelig godt med ordningen slik den har vært praktisert i Kristiansand kommune: Man rekrutterer medlemmene fra ungdomsskolen (flere av de går ofte i siste klasse når de blir valgt og i og med at 6 kan fortsette etter et år, vil flere normalt gå på videregående). Det er også et argument for denne begrensningen at ungdomsutvalget ikke erstatter rollen til de politiske ungdomspartiene.

4.6. Bosted

Folkevalgte må, som kjent, ha bostedsadresse i kommunen. Departementet reiser spørsmål om det samme bør gjelde for representanter for ungdomsutvalg. Vi ser det som naturlig at disse regler også gjelder for medlemmer i et rådgivende organ som et ungdomsutvalg. Det vises til at disse medlemmene bør representere ungdommen som bor i kommunen på lik linje som folkevalgte representerer innbyggerne som bor i kommunen.

Punkt 107/13: Høringsuttalelse til forskrift om kvalifikasjonskrav for personale i folkebibliotek

Bilag

Vedtak KULTUR, 30102013, Sak 61/13, Høringsuttalelse til forskrift om kvalifikasjonskrav for personale i folkebibliotek

Høring - forslag til forskrift om kvalifikasjonskrav for personale i folkebibliotek

Dato 20. oktober 2013
Saksnr.: 201309872-2
Saksbehandler Stein Tore Sorthe

Saksgang
Kulturstyret
Formannskapet

Møtedato
30.10.2013
13.11.2013

Høringsuttalelse til forskrift om kvalifikasjonskrav for personale i folkebibliotek

Kulturdepartementet har sendt ut på høring forslag til forskrift om kvalifikasjonskrav for personale i folkebibliotek, med høringsfrist 8. november. Bakgrunnen for forskriften er at Stortinget 17. juni i år vedtok endringer i lov om folkebibliotek. Den nye bibliotekloven § 5 om kompetanse lyder:

Alle kommuner skal ha fagutdannet biblioteksjef.

Departementet kan dispensere fra bestemmelsen i særskilte tilfeller og gir nærmere forskrifter om kvalifikasjonskrav.

Den korte høringsfristen gjør at Kristiansand kommune sender inn kulturstyrets innstilling til departementet innen fristen og ettersender formannskapets vedtak.

I høringsnotatet ber departementet særlig om innspill til følgende:

- At ansvaret for videre opplæring av biblioteksjef som har fått innvilget fast dispensasjon fra kravet om fagutdanning i framtida hviler på kommunen. Det vil si at utdanningsopplegget i regi av Nasjonalbiblioteket fases ut.
- Om tre års praktisk erfaring er tilfredsstillende for å kompensere for manglende bibliotekfaglig kompetanse?
- At dispensasjonen fra kravet om fagutdannet biblioteksjef i særskilte tilfeller overlates til kommunene selv å vurdere, men det vil være et krav om at kommunen har minst fem ansatte som oppfyller kompetansekravet, før en slik vurdering kan finne sted. Bred bibliotekfaglig kompetanse defineres da som minimum fem ansatte med bibliotekfaglig kompetanse.

I praksis har denne forskriften liten betydning for et stort bibliotek som i Kristiansand, hvor det er små problemer med å rekruttere bibliotekfaglig kompetanse. Rådmannen ønsker likevel å ha et aktivt forhold til prinsippene for de ulike sidene ved den statlige bibliotekpolitikken. Kulturdirektøren er opptatt av hvordan samfunnet verdsetter bibliotekfaglig kompetanse og betydningen av denne i vår tid.

Rådmannens vurdering

Tre års praktisk erfaring fra arbeid i bibliotek kan ikke sidestilles kompetanseutvikling på viktige utviklingsområder, selv om dette er tenkt å være en kombinasjon med annen relevant bachelorgrad. Det er viktig at bibliotekene styrkes teoretisk, ikke kun praktisk.

Kunnskapsvirksomheter som bibliotek fordrer et solid teoretisk og akademisk fundament i bemanningen.

Det er hensiktsmessig at ansvaret for videre opplæring av en biblioteksjef ansatt på dispensasjon legges på kommunen. Det er viktig at et slikt opplæringsløp løper om nødvendig mer enn tre år, og at man ikke konkluderer når tre år har gått, at tilstrekkelig opplæring er gitt automatisk.

Det er rundt 35 kommuner i dag som har minst fem *årsverk* bibliotekutdannet personale – et betraktelig høyere antall enn de som har søkt slik dispensasjon fram til nå. Dersom man ser på kommuner med fem *ansatte* med bibliotekutdannelse blir antallet kommuner mye høyere. Det går ikke klart nok fram av forslaget om departementet har tenkt på årsverk eller ansatte.

I høringsnotatet skisseres på side 3 bibliotekfaglige relevante fag og andre relevante fagområder man også ønsker kompetanse på i bibliotekene. Istedenfor å se på antall årsverk bør man heller ta en total vurdering av kompetansen biblioteket har, det vil gi en mer fullstendig og omfattende analyse.

Forslag til vedtak

1. Kristiansand kommune er enig i at ansvaret for videre opplæring av biblioteksjef som har fått innvilget fast dispensasjon fra kravet om fagutdannelse, kan legges på kommunen.
2. Kristiansand kommune mener tre års praktisk erfaring i bibliotek ikke er tilstrekkelig til å erstatte 60 studiepoeng bibliotekspesifikk påbygging for å kvalifisere til fagutdannet biblioteksjef. Siste setning i forskriftens § 2 bør derfor strykes.
3. Bred bibliotekfaglig kompetanse bør ikke tallfestes i antall ansatte (jf. § 4), men knyttes til institusjonens samlede, oppdaterte kompetanse innen hele feltet av bibliotekrelevante fag. Det bør være Nasjonalbiblioteket som gir slik dispensasjon.

Tor Sommerseth
rådmann

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Vedlegg:
Høringsnotat fra Kulturdepartementet, 27.09.2013

Punkt 108/13: Planlegging av sykkelekspressveg

Bilag

Vedtak BYUTVI, 24102013, Sak 208/13, Planlegging av sykkelekspressveg

Mulighetsstudie sykkelekspressvei 2.pdf

Dato 4. september 2013
Saksnr.: 201306908-4
Saksbehandler Eirik Martens Svensen

Saksgang
Byutviklingsstyret
Formannskapet

Møtedato
24.10.2013
13.11.2013

Planlegging av sykkelekspressveg

Nasjonal transportplan 2014-2023 sier at trafikkveksten i byer og tettsteder skal tas via sykkel og kollektiv i stedet for bil.

ATP-utvalgets vedtatte sykkelstrategi og sykkelhandlingsplan for Kristiansandsregionen ønsker å oppnå doubling av sykkeltrafikken i Kristiansand innen 2020.

Målet med en sykkelekspressveg er å etablere en sykkelforbindelse med høy kvalitet der en skal kunne sykle direkte og trafiksikkert på kortest mulig vei. På sykkelekspressvegen skal det legges til rette for både de som sykler raskt, og de som sykler med moderat tempo. Det skal være separat fortau for de som går. Det er valgt en bredde på 3,5 – 4 meter på sykkelvegen (med gul stripe i midten!), samt et fortau på 2 m.

Statens vegvesen har i samarbeid med ATP – sekretariatet utarbeidet en Mulighetsstudie for sykkelekspressveg Kristiansand, som skal være et grunnlag for videre planarbeid (kommunedelplan og reguleringsplan). Hensikten med mulighetsstudien er å vise mulighetene for etablering av en trasé for syklende og gående, fra Dyreparken til Andøya, som er hinderfri og trygg. Mulighetsstudien viser mulige traséalternativer.

Administrasjonen anbefaler at mulighetsstudien følges opp med utarbeidelse av en kommunedelplan for sykkelekspressvegen og at det parallelt startes opp detaljregulering av utvalgte delstrekninger i prioritert rekkefølge. Det er først i kommunedelplanen valg av løsninger foretas, herunder valg av trasé. Statens vegvesen vil stå for arbeidet med kommunedelplanen.

Forslag til vedtak

Formannskapet er enig i at planlegging av sykkelekspressveg i Kristiansand videreføres gjennom en kommunedelplan. Reguleringsplaner på utvalgte strekninger utarbeides parallelt i henhold til prioritert rekkefølge.

Ragnar Evensen
Teknisk direktør

Venke Moe
Plan- og bygningssjef

Vedlegg:
Mulighetsstudie sykkelekspressveg

Bakgrunn for saken

I Sykkelhandlingsplan for Kristiansandsregionen 2010 – 2020 er «sykkelstamveg» i Kristiansand fra Vågsbygd via Kvadraturen til Sørlandsparken et sentralt tiltak. Med unntak av forbindelsen Lund – Kvadraturen over Lundbroa er dette den sykkelstrekningen i regionen som har mest sykkeltrafikk, og størst potensiale for å øke denne.

Sykkelhandlingsplanen er vedtatt av ATP – utvalget 19.5.2011.

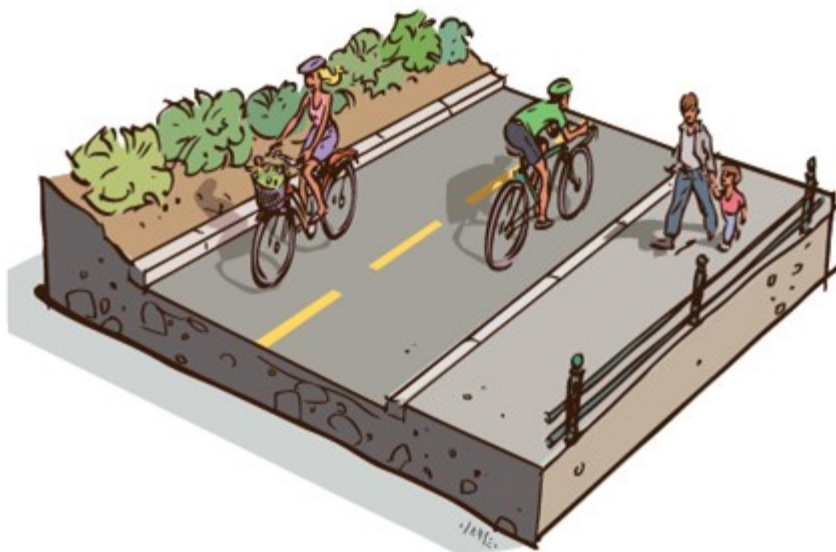
Nasjonal transportplan 2014-2023 sier at trafikkveksten i byer og tettsteder skal tas via sykkel og kollektiv i stedet for bil.

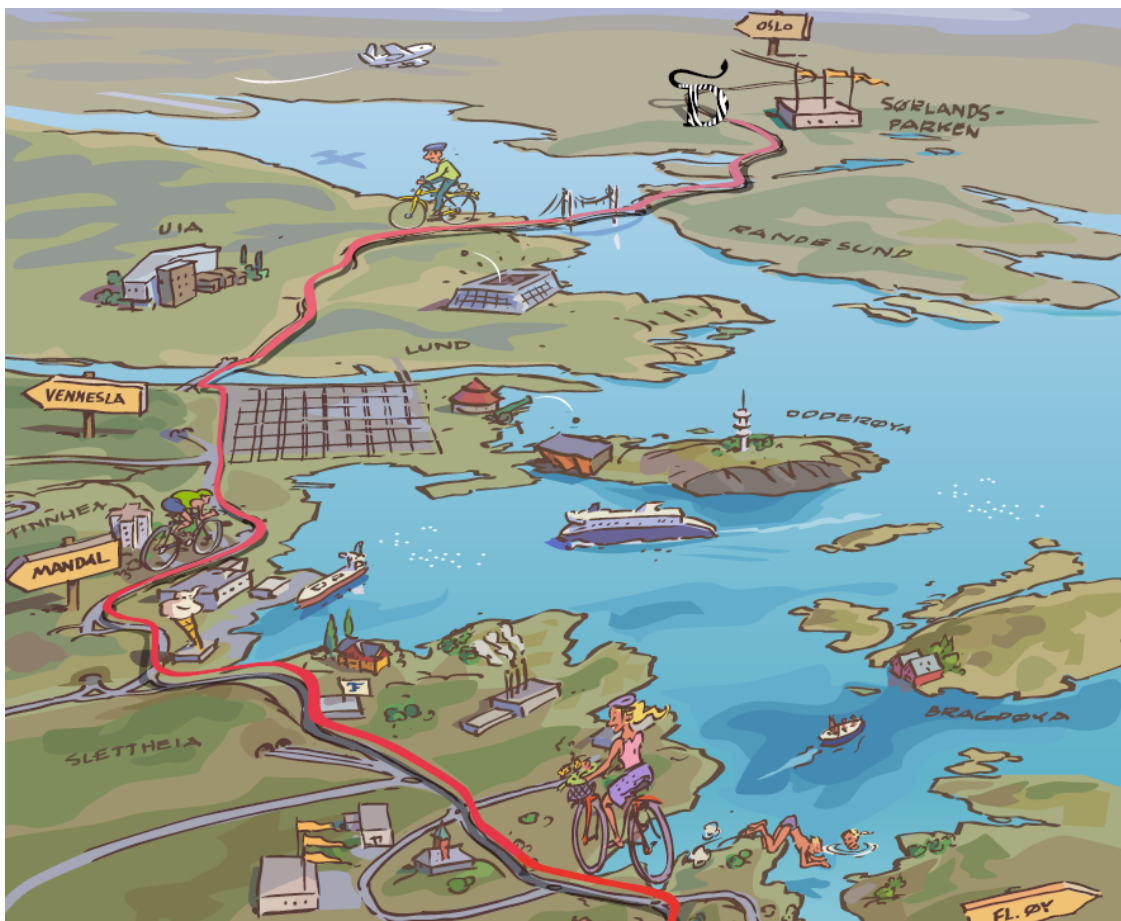
ATP-utvalgets vedtatte sykkelstrategi og sykkelhandlingsplan for Kristiansandsregionen vil oppnå dobling av sykkeltrafikken i Kristiansand innen 2020.

Saksopplysninger

I 2012 utarbeidet Statens vegvesen i samarbeid med ATP – sekretariatet en brosjyre for sykkelstamvegen, og døpte den i den forbindelse om til **sykkelekspressveg**. Dette ble gjort for å benytte den betegnelsen som er i ferd med å bli innarbeidet nasjonalt.

Målet med sykkelekspressvegen er å etablere en sykkelforbindelse med høy kvalitet der en skal kunne sykle direkte og trafikksikkert. På sykkelekspressvegen skal det legges til rette for både de som sykler raskt, og de som sykler med moderat tempo. Det skal være separat fortau for de som går. Det er valgt en bredde på 3,5 – 4 meter på sykkelvegen (med gul stripe i midten!), samt et fortau på 2 m.

Figurer fra brosjyren

Med finansiering fra belønningsmidler 2009 – 2012 ble korte strekninger av sykkelekspressvegen ved Oddernes kirke og på Oddernesveien opparbeidet i 2012 og 2013. Som ledd i Vågsbygdveiprojektet blir en lengre strekning i Vågsbygd opparbeidet i 2013/2014.

Det planlegges nå sykkelekspressveger i alle storbyene i Norge, men ingen andre norske byer har foreløpig kommet i gang med bygging så vidt administrasjonen kjenner til.

Det er sannsynlig at det vil bli gitt bevilgninger til sykkelekspressveger gjennom handlingsprogrammet for Nasjonal transportplan. Sykkelekspressveg i Kristiansand er et sentralt tiltak i konseptvalgutredningen (KVU) for Kristiansandsregionen. Sykkelekspressvegen vil derfor trolig også få midler i bymiljøavtale for Kristiansandsregionen.

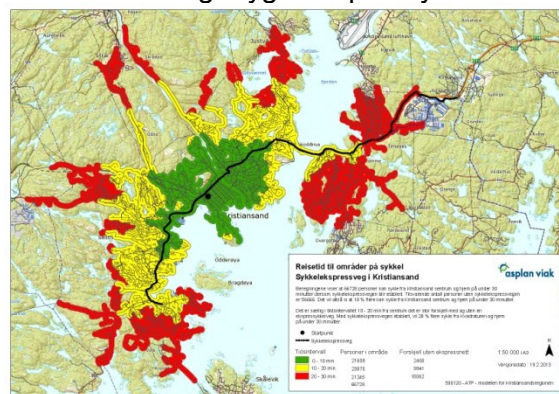
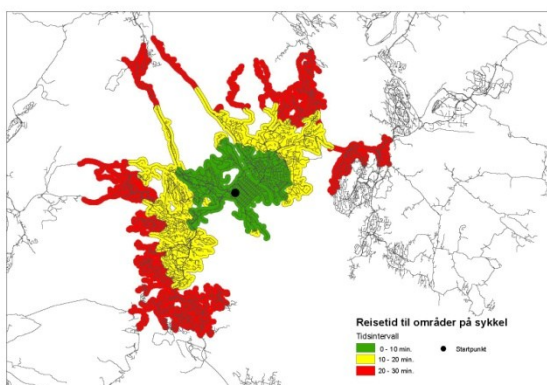
For at sykkelekspressvegen skal bli prioritert gjennom Nasjonal transportplan og bymiljøavtalen må det foreligge vedtatte planer. Statens vegvesen har derfor i samarbeid med ATP – sekretariatet utarbeidet en Mulighetsstudie for sykkelekspressveg Kristiansand, som skal være et grunnlag for videre planarbeid (kommunedelplan og reguleringsplan). Det har blitt gitt en muntlig orientering om mulighetsstudiet i Byutviklingsstyret tidligere.

Hensikten med mulighetsstudien er å vise mulighetene for etablering av en trasé for syklende og gående, fra Dyreparken til Andøya, som er hinderfri og trygg. Mulighetsstudien viser mulige traséalternativer. Den belyser hvor eksisterende gs-veg må utvides eller legges om, hvor det må bygges nytt og hvor det bør legges inn planskilte kryssinger. Traseer anbefales og det er grovt beregnet kostnader for den anbefalte traséen.

Bildet viser en ferdig parsell av ekspresssykkelvegen i Vågsbygd

Det er utført modellberegninger for å se effekten av en ferdig utygde ekspresssykkelvei.

Analysene viser hvor store områder som ligger 10 (grønt), 20 (gult) og 30 (rødt) minutters sykkel tur unna Markensgate henholdsvis før sykkelspessveien bygges (kart til venstre) og etter at sykkelveien er på plass (til høyre).

Det er i beregningene lagt til grunn at man i dag kan sykle i snitt 15 km/t, men med sykkelspessveg inkludert kortere vei, utbedrede kryssinger og færre stopp blir farten 22 km/t. Modellberegningene viser at ca 67 000 personer kan sykle fra kristiansand sentrum og hjem på under 30 min dersom sykkelspessvegen blir etablert. Tilsvarende antall uten sykkelspessvegen er ca 57 000. Det vil si ca 10 000 (18%) flere personer i Kristiansand kan sykle til Kvadraturen og hjem på under 30 min. Det er særlig i tidsintervallet 10-20 min fra sentrum det er stor forskjell med og uten en ekspresssykkelvei. Med vegen vil ca 28% flere sykle fra Kvadraturen og hjem på under 20 min.

Vurderinger

Administrasjonen foreslår at det utarbeides en kommunedelplan for sykkelspessvegen for å sikre arealer og sikre at det ikke godkjennes tiltak som vanskeliggjør realiseringen av sykkelspessvegen. Videre er en kommunedelplan viktig for å sørge for at det blir planlagt

en sammenhengende trasé, at det fastsettes felles mål og standard på vegen og at det etableres et hjemmelsgrunnlag for å implementere sykkelvegen i pågående detaljreguleringer. En kommunedelplan er et viktig redskap for å avklare alternativ trasé der det i mulighetsstudien er foreslått flere alternative linjer.

Medvirkning har ikke vært en del av mulighetsstudien, og dette blir en viktig oppgave i en kommunedelplanprosess. Statens vegvesen vil stå for arbeidet med kommunedelplanen.

En egen sak om finansiering er fremmet for ATP-utvalget i Kristiansandsregionen som den 13.9.2013 vedtok enstemmig følgende når det gjelder videre planlegging av sykkelekspressveg:

1. ATP – utvalget er enig i at planlegging av sykkelekspressveg Kristiansand videreføres gjennom kommunedelplan. Reguleringsplaner på utvalgte strekninger utarbeides parallelt.
2. Planarbeidet finansieres av belønningsmidler 2013 – 2016, se egen sak.

Siden utarbeidelse av en kommunedelplan vil ta noe tid foreslås det at det utarbeides reguleringsplan parallelt med arbeidet med kommunedelplan. Dette foreslås for å sikre at det foreligger vedtatt reguleringsplaner tidsnok til ikke å gå glipp av statlige bevilgninger, og for å unngå at andre tiltak vanskeliggjør gjennomføringen av sykkelekspressvegen.

Statens vegvesen samt administrasjonen i Vest – Agder fylkeskommune og Kristiansand kommune er enig i dette.

Nærmere om regulering av den enkelte delstrekning

På en del strekninger er regulering av sykkelekspressveien allerede igangsatt. Dette gjelder pågående vegplaner i regi av Statens vegvesen der sykkelekspressvegen blir implementert. Eksempler er ny Vågsbygdvei, E 39 Gartnerløkka –Breimyrkrysset, Kjoskrysset, Ny Varoddbro og Håneskrysset.

I mulighetsstudien er følgende kriterier foreslått lagt til grunn ved prioritering av strekninger (ikke i prioritert rekkefølge):

- Hvordan eksisterende tilbud til syklist og gående fungerer på strekningen i dag.
- Strekninger som potensielt vil benyttes av mange syklende og gående hvis et godt tilbud blir etablert.
- Strekninger der det er konflikter mellom gående og syklende.
- Strekninger der tiltaket forbedrer trafikksikkerheten for alle trafikanter.
- Strekninger som kompletterer sykkelnettet der det mangler tilbud.

Under er det et forslag til prioriteringsliste som er utarbeidet med utgangspunkt i disse kriteriene.

Strekninger som er ferdig bygd, planlagt bygd eller under planlegging er *ikke* tatt med i prioriteringslista, da det er tatt utgangspunkt i at dette er kommende prosjekter som allerede er prioritert.

Ferdig bygget:

- Bjørndalssletta til Oddemarka kryssområde
- Sykkelfelt Tordenskjolds gate

Under planlegging/ bygging:

- Vågsbygdveien fra Svanedamsveien til Xstrata
- Vågsbygdveien fra Svanedamsveien til Lumber
- Narvigsbakken

Under planlegging:

- Håneskrysset
- Varoddbrua
- Kvadraturen – Kolsdalsbukta
- Kjoskrysset
- Ny veg til Kjevik, herunder Timeneskrysset

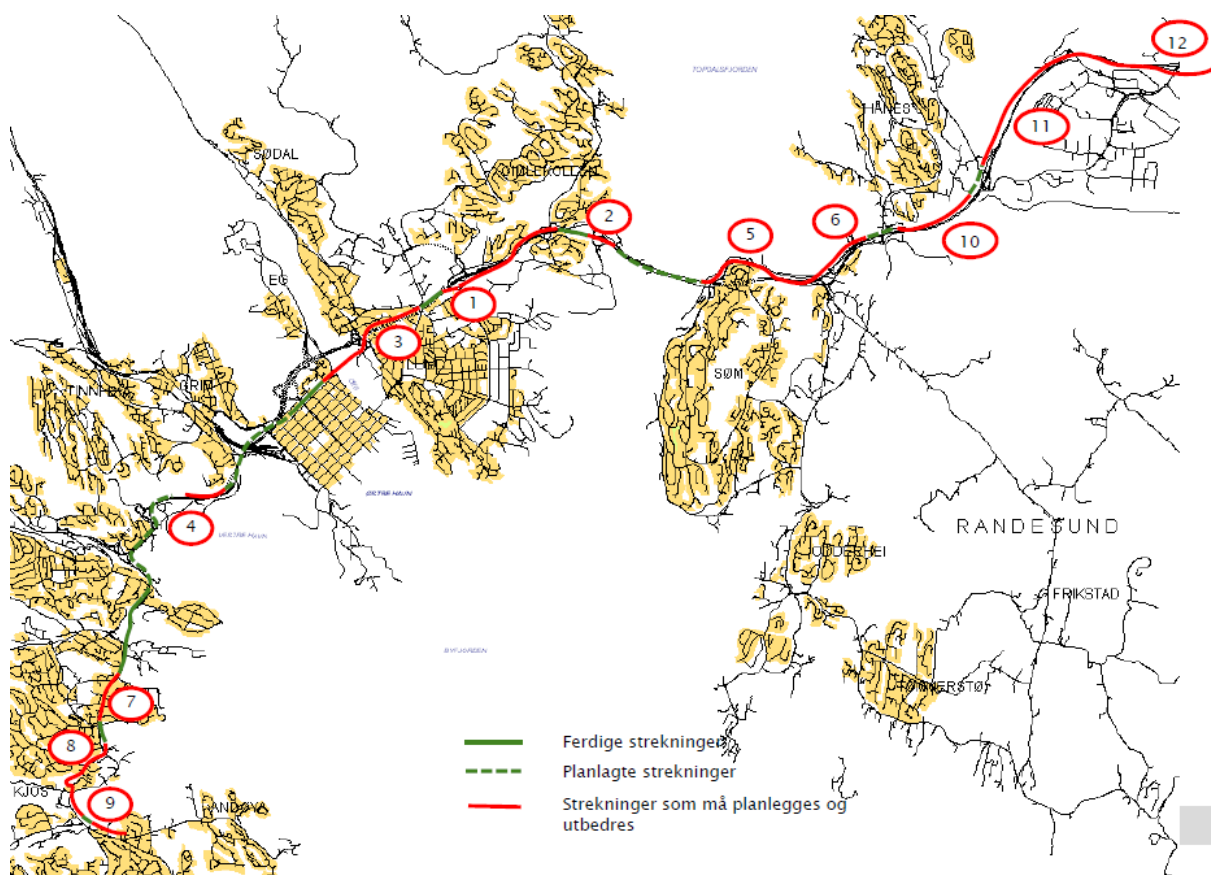
Prioritering av gjenstående strekninger

- 1. Vollevann til Bjørndalssletta**
Myke trafikanter er henvist til Vollebakken med blandet trafikk. Dette er ikke forenelig med sykkelekspressveg.
- 2. Varoddbrua til Narvigsbakken**
Strekningen er mye brukt av syklister og blir en missing link når Varoddbrua står ferdig med sykkelekspressveg.
- 3. Oddemarka kryssområde til Elvegata, inkludert ny bru over Otra**
Strekningen er mye brukt og har mange punkter som er trafikkfarlige for alle trafikantergrupper. Strekningen tilfredsstiller ikke kriteriene til sykkelekspressveg.
- 4. Vesterveien fra Kraghstøtten til Xstrata**
Strekningen er mye brukt av syklister og blir en missing link når Kvadraturen – Kolsdalsbukta er ferdig planlagt og bygget. Det vurderes om denne blir regulert i forbindelse med plan for E39 Gartnerløkka – Breimyr.
- 5. Nottangen til Varoddbrua**
Planlagt utbygging langs strekningen vil gi flere potensielle brukere. Utbedring vil gi sammenhengende sykkelekspressveg fra Nottangen til Lumber.
- 6. Håneskrysset til Nottangen**
Planlagt utbygging langs strekningen vil gi flere potensielle brukere. Utbedring vil gi sammenhengende sykkelekspressveg fra Håneskrysset til Lumber.
- 7. Lumber til Auglandbukta + utbedring av sving ved kulvert på Lumber**
Utbedring vil gi sammenhengende sykkelekspressveg fra Håneskrysset til Flødemelka.
- 8. Flødemelka til Kjoskrysset**
Utbedring vil gi sammenhengende sykkelekspressveg fra Håneskrysset til Kjoskrysset.
- 9. Kjoskrysset til Andøyveien**
Utbedring vil gi sammenhengende sykkelekspressveg fra Håneskrysset til Andøyveien.
- 10. Timeneskrysset til Håneskrysset**
Utbedring vil gi sammenhengende sykkelekspressveg fra Timeneskrysset til Andøyveien.
- 11. Skjøringsmyra til Timeneskrysset**
Utbedring vil gi sammenhengende sykkelekspressveg fra Skjøringsmyra til Andøyveien.
- 12. Dyreparken – Skjøringsmyra**
Utbedring vil gi sammenhengende sykkelekspressveg fra Dyreparken til Andøyveien.

Lavest prioritet:

Nybygd anlegg som nesten innfrir kriteriene for sykkelekspress.

- Auglandsbukta – Kjosbukta.
- Vågsbydveien fra Svanedamsveien til Lumber.

Kartet angir status for de forskjellige parsellene av sykkelspressveien. Nummerering er forslag til prioritert rekkefølge av detaljreguleringene.

Prioriteringslista gjelder rekkefølgen på planlegging. Rekkefølgen på bygging av selv vegen er avhengig av bevilgninger og tas ikke stilling til nå.

Konklusjon

Administrasjonen anbefaler at det utarbeides en kommunedelplan for sykkelspressvegen og at det parallelt startes opp detaljregulering av utvalgte delstrekninger i henhold til foreslått prioriteringsliste.

Eirik Martens Svensen, 24.09.13

Punkt 109/13: Per Kokk - Lundskråga - klage over vedtak om inndragning av skjenkebevilling

Bilag

Londskråga Pub - inndragning av skjenkebevilling

Vedtak KONSJ, 30052013, Sak 13/13, Londskråga Pub(Per Kokk) - politirapport

Londskråga Pub(Per Kokk) - politirapport

MX-4112N_20130603_082403.pdf

Per Kokk - Vedr. brev av 24. april

Londskråga Pub - inndragning av skjenkebevilling - klage

Dato 22. oktober 2013
Saksnr.: 201115594-27
Saksbehandler Kim Henrik Gronert

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
13.11.2013

Londskråga - klage over vedtak om inndragning av skjenkebevilling

Sammendrag

04.06.13 vedtok Kontor for skjenkesaker å inndra skjenkebevillingen for Londskråga Pub for fire uker.(jfr. vedlegg 1)

Grunnlaget for inndragningen var en politikontroll natt til 07.04.13, hvor det ble avdekket brudd på alkoholoven §§ 1-5 og 4-7,1 ledd. (Skjenking av mindreårige - Jfr. vedlegg 2). Saken ble behandlet i Kontrollutvalget for salgs – og skjenkebevillinger den 30.05.13 i sak 13/13. (Jfr. vedlegg 3)

Vedtaket er påklaget 26.06.13 til Fylkesmannen i Vest – Agder i medhold av alkoholoven § 1-16, av NHO reiseliv v/advokat Kjell Ola Berg, på vegne av Lonskråga pub og daglig leder Per Sandø (jfr. vedlegg 4).

Det ble opprinnelig ikke gitt oppsettende virkning i inndragningsvedtak av 04.06.13. I klagen fremkom det at politiet hadde ilagt en bot på kr. 20 000,- i medhold av alkoholoven § 10-1 jf. straffeloven § 48 a, og problemstillingen knyttet til eventuell dobbelstraff ble fremmet av klager. På grunn av nye opplysninger i saken ble det gitt oppsettende virkning frem til saken er behandlet i formannskapet.

Faktum i saken er ikke bestridt, og Per Sandø har bekreftet og beklaget det forholdet at det ble skjenket alkohol til tre mindreårige.

Saken reiser en problemstilling knyttet til Den europeiske menneskerettskonvensjon (heretter EMK) protokoll 7 artikkel 4 (forbudet mot gjentatt straffeforfølgning). Klager har anført at Kristiansand kommune ikke har anledning til å vedta en inndragning av bevillingen når politiet allerede har ilagt straff.

Spørsmålet er om inndragning av en skjenkebevilling skal anses for å være en straff. Hvis det vurderes til å være det, vil det ikke være anledning til å vedta en inndragning av bevillingen.

Spørsmålet om inndragning skal anses for å være en straff er vurdert av kommuneadvokaten, som har konkludert med at spørsmålet er tvilsomt, men at det er mye som taler for at en ikke skal vurdere inndragning av skjenkebevilling som straff.

Rådmannen har vurdert at det vil være av interesse å få Fylkesmannens vurdering av dette spørsmålet og vil tilrå at vedtaket om å inndra bevillingen i 4 uker opprettholdes.

Forslag til vedtak

1. Vedtak om inndragning av skjenkebevilling til Lonskråga Pub i fire uker opprettholdes.
2. Saken oversendes Fylkesmannen i Vest – Agder, jfr. alkoholloven 1-16.
3. Dersom rådmannens forslag blir vedtatt – gis det oppsettende virkning frem til Fylkesmannen har tatt stilling til klagen.

Tor Sommerseth
rådmann

Eva Berglund Åsland
organisasjonsdirektør

Trykte vedlegg:

1. Kontor for skjenkesakers vedtak om inndragning av 04.06.13.
2. Avgitt anmeldelse fra politiet av 09.04.13
3. Brev fra Per Sandø datert 06.05.07
4. Saksfremlegg – Kontrollutvalget for salgs- og skjenkebevillinger
5. Saksprotokoll fra kontrollutvalget for salgs- og skjenkebevilling av 30.06.13.
6. Klage på vedtak fra Advokat Kjell Ola Berg, NHO, som representerer Lonskråga Pub

Bakgrunn for saken

Politiet foretok en kontroll natt til 07.04.13, hvor det ble avdekket brudd på alkoholloven §§ 1-5 og 4-7,1 ledd. Det ble den 09.04.13 avgitt en anmeldelse av forholdet og i denne fremgår følgende under punktet «Beskrivelse av forholdet» (det er gjort utdrag – jfr. imidlertid hele anmeldelsen som ligger vedlagt):

«...Vi gikk inn i pubens kjellerlokale, og like innenfor døren til høyre satt det 6-7 ungdommer hvor flere av disse fremstod som mindreårige. Disse personene hadde hver sin halvliter pilsnerøl for seg på bordet skjenket opp i halvliters glass.

Vi tok kontakt med disse ungdommene, og presenterte oss som politi og fremviste i den anledning vårt tjenestebevis.

Tre av disse ungdommene var mindreårige....

...De bekreftet begge at de hadde fått kjøpt øl på stedet denne kvelden , og at de ikke hadde blitt avkreft legitimasjon i forbindelse med dette kjøp.

Pb. Meltevik snakka med ..... som han oppfattet som overstadig beruset. Han hadde ikke noen form for legitimasjon og kunne heller ikke gjøre rede for sin bostedsadresse.....

.....Det bemerkes fra undertegnede at ingen av de tre som var mindreårige fremstod som spesielt store/voksne for alderen, snarere tvert i mot.»

Det vises til anmeldelsen i sin helhet, jfr. vedlegg nr.

På bakgrunn av den mottatte anmeldelse vurderte Kontor for skjenkesaker det slik at det var grunnlag for å fatte et vedtak om inndragning av skjenkebevillingen for fire uker.

Faktum i saken:

Politikontroll 07.04.13
Varsel om inndragning 24.04.13
Vedtak om inndragning 04.06.13
Klage datert 26.06.13

Saken gjelder skjenking av alkohol til tre mindreårige, alle 17 år på overtredelsestidspunktet. Faktum i saken er ikke bestridt. Per Sandø som innehar bevillingen for Lonskråga pub bekrefter det i sitt brev til Kontor for skjenkesaker datert 06.05.13, hvor følgende fremgår:

Ad deres brev av 24 april ref. 201115594-15

Vi beklager det inntrufne og legger oss helt flat for det som har skjedd. Dette skal ikke forekomme.

Vurdering:

Rådmannen legger til grunn at inndragning av en skjenkebevilling ikke er å anse som straff. Helt innledningsvis skal det vises til alkohollovens oppbygning. § 1-8 som hjemler inndragning av skjenkebevillinger er plassert under kapittel 1. Alminnelige bestemmelser. Alkoholloven har også bestemmelser om straff og disse er plassert i kapittel 10 som har tittelen «Straff». Reglene i kapittel 10 håndheves av påtalemyndigheten og domstolene.

Klager gjør prinsipielt gjeldende at inndragning av skjenkebevilling vil innebære dobbeltstraff idet bevillingshaver er ilagt bot fra politiet.

Nærmere om EMK Protokoll 7 art. 4

I EMK protokoll 7 art. 4 settes det forbud mot dobbeltstraff. Det innebærer et forbud mot at noen forfølges strafferettslig på ny for en handling som han allerede er dømt eller frifunnet for. Avgjørende for om forbudet om gjentatt straff er krenket, er om den nye forfølgningen gjelder samme straffbare forhold som den første forfølgningen. I vårt tilfelle er det skjenking av tre mindreårige som var grunnlag for påtalemyndighetens bøtelegging og for kommunens vedtak om inndragning av skjenkebevilling.

Johs. Andenæs har definert straff som et onde som staten tilføyer en lovovertreder på grunn av lovovertrædelsen, i den hensikt at han skal føle det som et onde.

Når det skal vurderes hvorvidt en reaksjon er straff, tas det utgangspunkt i følgende kriterier:

- Den nasjonale klassifikasjon
- Lovbestemmelsens formål og karakter
- Sanksjonens innhold og alvor

Den nasjonale klassifikasjonen

Denne blir kun tillagt avgjørende betydning når sanksjonen etter nasjonal rett er klassifisert som straff. I de tilfeller der reaksjonen ikke er klassifisert som straff (slik som ved inndragning av skjenkebevilling) er det ikke avgjørende ift. EMK protokoll 7. art. 4. Inndragning etter alkoholloven § 1-8 er ikke klassifisert som straff, jf. Ot. prp. nr. 51 (1988 - 89).

Lovbestemmelsens formål og karakter

Det fremgår av alkoholloven § 1-1 at lovens formål er:

"Reguleringen av innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk etter denne love har som mål å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer"

Om funksjonen som inndragningsbestemmelsen heter det i Ot. prp. nr 7 (1996-97):

"Departementet ser at det kan være ønskelig å bruke inndragning av skjenkebevilling som et virkemiddel ved ulovligheter i restaurantbransjen. Det kan knytte seg store betenkeligheter til at en virksomhet som driver klart ulovlig innehar en offentlig tillatelse til å drive videre. Inndragning av bevilling er i tillegg en effektiv reaksjon, og vil kunne bidra til at grunnlaget for en evt. ulovlig virksomhet tas bort. Reaksjonen kan ramme virksomheten hardt, og må derfor antas å ha en preventiv effekt."

I Ot. prp. 51 (1994-95) uttales imidlertid *"Departementet vil videre peke på at inndragning ikke er straffereaksjon. Det er heller ingen forutsetning for inndragning at det foreligger et straffbart forhold"*

I lovkommentarer på Gyldendals rettsdata (revidert 06.09.10) heter det om alkohollovens § 1-8:

"Inndragning er ikke en strafferettslig reaksjon som krever subjektiv skyld hos bevillingshaveren i strafferettslig forstand. Det kreves heller ikke at bevillingshaver har hatt kjennskap til det som har foregått eller på annen måte utvist et subjektivt klanderverdig forhold. Inndragning er heller ikke å anse som straff i forhold til EMK"

Det fremgår av lovens forarbeider at inndragning ikke er straff, formålet med inndragning er å begrense forbruket av alkohol. Den sanksjonsmulighet som ligger i inndragningsbestemmelsen gir imidlertid reaksjonen et visst pønalt preg, noe som taler for å anse reaksjonen som straff. På den annen side er skjenkebevilling en tillatelse som er gitt av kommunen på nærmere vilkår. Bevillingshaver plikter å overholde alkohollovens regler. Sanksjonen er satt for å hindre at bevillingshaver overtrer bestemmelser i alkoholloven.

Sanksjonens innhold og alvor

En inndragning vil være en inngripende reaksjon som vil medføre økonomisk tap og evt. opphør av virksomheten, avhengig av hvor lang tid inndragning gjelder. Sanksjonen er derfor alvorlig for den som rammes og vil nok oppleves som en straff.

Til sammenligning har Høyesterett ansett at inndragning av førerkort ikke er å anse som straff i forhold til EMK, jf. Rt 2002s 1216. Videre er overtredelsesgebyr etter pbl. i forarbeidene til loven ansett som straff, mens det er rettspraksis på at tvangsmulkt etter pbl og forsinkelsesgebyr etter regnskapsloven er ikke ansett som straff i forhold til EMK. Ordinær tilleggsskatt etter ligningsloven sperrer etter Høyesteretts syn for etterfølgende straffesak, Rt 2002s. 497.

Sivilombudsmannen uttalte i sak 2002 - 0404 som gjaldt inndragning av skjenkebevilling for 14 dager, at inndragningen ikke var i strid med EMK art. 6 (som gjelder borgernes rett til rettferdig og offentlig rettergang ved en uavhengig og upartisk domstol) Følgende uttales: *"Det kan ikke sees at ovennevnte dom gir grunnlag for at administrativ inndragning av skjenkebevilling skal anses som straff i EMKs forstand"*

Under kapittel 8.2 og drøftelsen av spørsmålet om utvidelse av inndragningsadgangen i forbindelse med endringer i alkoholloven er følgende uttalt:

«Departementet ser at det kan være ønskelig å bruke inndragning av skjenkebevilling som et virkemiddel ved ulovligheter i restaurantbransjen. Det kan knytte seg store betenkeligheter til at en virksomhet som driver klart ulovlig innehar en offentlig tillatelse til å drive videre. Inndragning av bevilling er i tillegg en effektiv reaksjon, og vil kunne bidra til at grunnlaget for en eventuell ulovlig virksomhet tas bort. Reaksjonen kan ramme virksomheten hardt, og må derfor antas å ha en preventiv effekt.»

Sosial- og helsedirektoratet har utarbeidet Rundskriv IS - 5/2008 Lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. Merknadene til loven og forskriftene er i hovedsak basert på lovens forarbeider og tolkningsuttalelser fra departementet. Følgende uttales under merknader til § 1-8 på side 73, 3. avsnitt:

«Det har vært stilt spørsmål om inndragning av bevilling er straff etter Grunnloven § 96 eller Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen artikkel 6. Spørsmålet har vært behandlet i domstolene og hos Sivilombudsmannen, som begge har kommet til at inndragning ikke er å anse som straff etter verken Grunnloven § 96 eller EMK artikkel 6.

Inndragning av bevillingen må skilles fra inndragning av alkoholholdig drikk, jf. § 10-3. Denne bestemmelsen tilhører alkohollovens kapittel om straff, og denne form for inndragning kan bare utøves av påtalemyndigheten.»

Spørsmålet om inndragningen anses i strid med forbudet om dobbeltstraff er vurdert av Kommuneadvokaten, som konkluderer med at det er sterke rettskilder som taler for at inndragningen ikke er å anse som dobbeltstraff" og derfor ikke i strid med forbudet i EMK protokoll 7, art. 4. Under henvisning til ovenstående finner Rådmannen at klagers prinsipale anførsel ikke kan føre frem.

Kommunens skjønnsutøvelse ved fastsettelse av reaksjon:

Klager har subsidiært anført at vedtaket lider av feil ved skjønnsgrunnene, herunder at kommunen ikke har begrunnet hvorfor inndragningsperioden ble satt til 4 uker. Rådmannen er enig i at kommunens vurderinger knyttet til fastsettelsen av reaksjonen ikke er kommet godt nok fram i det påklagede vedtaket. Det skal derfor gjøres rede for hvilke hensyn som er lagt til grunn.

Det første som skal vises til er typen av overtredelse, og her skal en innledningsvis vise til Rundskriv IS - 5/2008, og det som uttales på side 76, 1. avsnitt:

«1.8.2.2.1 Type overtredelse Type overtredelse står sentralt i vurderingen av om bevillingen skal inndras og inndragningstidens lengde. Det kan dreie seg om svært ulike typer overtredelser. Noen overtredelser av alkoholloven vil etter sin art være grovere enn andre. Eksempelvis er salg eller skjenking til mindreårig, skjenking til åpenbart påvirket person og brudd på skjenketidene å anse som alvorlige brudd på alkoholloven.»

Rådmannen vurderer at skjenking til mindreårig er et alvorlig brudd på alkoholloven og som det er grunn til å reagere strengt mot. Dette synspunktet fremkommer også i Retningslinjer for sanksjoner i Kristiansand kommune for bevillingsperioden hvor både følgende fremgår under punkt 3 som anviser hva som skal anses som svært alvorlige brudd:

3) Svært alvorlige brudd, 5 til 8 prikker, f.eks.

b) Åpenbart beruset gis adgang til skjenkestedet/ blir ikke vist ut før kontrolløren gjør oppmerksom på forholdet....

d) Det skjenkes/ selges til eller av personer som ikke oppfyller alderskravene

Rådmannen viser til faktum i saken, som er at tre mindreårige fikk kjøpe og nyte alkohol, og at en av disse i følge politirapporten var åpenbart beruset. Det legges også vekt på at politiet gir klart uttrykk for at ingen av ungdommene så spesielt voksne ut for alderen, "snarere tvert i mot". Det ble umiddelbart iverksatt kontroll av alder og man avdekket de faktiske forholdene.

Rådmannen mener at det spesielt alvorlige i forhold til det å skjenke mindreårige er at det er relativt enkelt å unngå at det forekommer. Det eneste man trenger å gjøre er å avkreve bevis på alder og dersom slikt bevis ikke kan fremvises forutsettes det at man ikke skjenker alkohol til vedkommende. Dette har personalet ved Lonskråga unnlatt å gjøre, jf. forklaringene fra personalet i politirapport at de har spurt ungdommene om alder, men unnlatt å avkreve dokumentasjon.

Klager problematiserer kommunens skjønnsutøvelse og det skal her vises til punkt 4 i Retningslinjer for sanksjoner i Kristiansand kommune for bevillingsperioden 01.07.12 - 30.06.16 (bystyreperiode 2011 – 2015):

4) Skjønnsvurderinger

Ved brudd på retningslinjenes pkt. 3. a, c og d. skal det som hovedregel reageres med en inndragning av bevillingen på 2 uker allerede etter første gangs overtredelse, dersom det ikke foreligger særlig formildende eller skjerpende forhold.

Rådmannen er enig i at utgangspunktet er 2 uker. Det legges imidlertid vekt på at det var tre mindreårige ungdommer, og at en av disse var åpenbart beruset. Det legges også vekt på at politiet er helt klare på at de vurderte ungdommene som mindreårige straks de så dem, noe som også bør kunne føres som argument for at de ansvarlige på Lonskråga også burde ha utvist større aktsomhet og avkrevd dokumentasjon på alder.

Alle saker som kan føre til inndragning av bevilling skal vurderes individuelt, også i dette tilfellet selv om en har regler som sjablongpreget. Ved vurderingen skal kommunen utøve et skjønn. Dette må være saklig og forsvarlig, og bygge på korrekt faktum. Hva slags type overtredelse det er snakk om, er sentralt. Videre overtredelsens grovhet. Det vil også være relevant hvordan bevillingshaver tidligere har praktisert bevillingen, og om bevillingshaver kan klandres for overtredelsen.

Det at det i dette tilfellet er skjenket til tre mindreårige og hvor den ene fremsto som åpenbart beruset anses som en grov overtredelse. Bruddene er knyttet til det som er kjernen i alkoholloven, som er å sikre en forsvarlig håndtering av alkohol og nettopp unngå at personer som ikke skal ha tilgang på alkohol får det. Dette begrunner 4 ukers inndragning fremfor hovedregelen om 2 ukers inndragning. Kommunen har ikke funnet å legge avgjørende vekt på at eier av selskapet Per Sandø ikke var tilstede på skjenkestedet den aktuelle kvelden. Det samme gjelder det forhold at kommunen ikke har registrert tidligere alvorlige brudd på alkoholloven.

Etter en helhetsvurdering finner Rådmannen at inndragningen bør være 4 uker.